

Raikam gan ne weens neschauwifesees, ka schini jautajumâ ir mehdischana un issoboschana, ko nopeetnas, swarigas leetas pahrrunafot, pa wisam wajadsetu pee malas list. Waj ar aseem raksteem pateest ko labu panahstun? Waj ta leeta, ko pahrrunafahm, ar teem ari til foli us preekschu ees? Netizu wis! Ja es ko nepareisi rakstu, tad lai peerahda manu nepareisibu, bet ar tulscheem, saimodameem wahrdeem lai nemu-fina lastajus, kas sribdneekeem ir tablu un kam pilna teesiba pagehret, ka rakstos, ko wineem pasneeds, ar nopeetnibu dje-nahs atshschanau, pamahzischanu un leetderigas padomas is-platit. — Tomehr es ir us scho jautajumu atbildeschu, lai gan ne mana „kaimina“ wihsê. Deemschehl man pascham ir kahda no Brückmana pirmahm maschinehm, ko bes 4 sirgeem newar dsibt. Es ari kuku til ar 5 zilwekem, tadehl es pats, sinams, „til dauds“ (100 puhru) ne-esmu isklublis. Un ka sem tah-dahm buhschanahm til dauds newar iskult, to esmu jau sawâ rakstâ issajijis. Bet tadehl man wehl ne mas nau leegts, to issajit, ko es pee ziteem, kam Brückmana jaunakâs machines, esmu redsejis un dsirdejis; un wairak es ne-esmu sazijis, ne draudsisbas, ne naida, bet ween weenigi taisnibas dehl. Zeru ka manam „kaiminam“ ar scho atbildi peetiks.

G. Behtings,
Behramuischâ.

Peesihmejums no redakzjas. Peeminedami, ka mas rubmes dehl B. K. atbildi ahtraki nespehjahm usnemt, mums ja-issaka, ka mehš schini leeta tablakas isskaidroschanas-rakstus labvraht wehl usnemim, tilai wehletumees, ka zeen. rakstijai personigi weens otu ne-ainemtu. Mehš tizam, ka it wisi, kas schini leeta rakstijuschi, to labako grib panahkt un ka ne-weens no wineem naw gribejis zituss weli usteikt jeb smahdet, Bet zilwela asinis nu reis naw til aukstas, ka tahš weenu-mehr meerigi, weenlihdšigi ahderes tezetu, un tadehl war gaditees. ka kahds, war buht ne til launa nodoma, issajits wahrs otu ainem. Tomehr weena lauka strahdneekeem jatur meers sawâ starpâ; tad darbs ees dauds labaki us preekschu.

Wahrpas.

Uhdens pee faknu-wahrishanas. Kad faknes skaidrâ uhdeni wahra, tad winas top daudskahrt waj nu zeetas, waj negarschigas. Tâ pat sipholi skaidrâ uhdeni wahriti, pasaudê wisu sawu garschu un smaku. Ne weena fakne, kura skaidrâ uhdeni wahrita, nepatur sawu labu garschu un smaku. Preeksch tam wajag uhdenam pa preekschu sahli peelikt. Kad sahli til wehl pehzak pee ehdeena peekeel, tad tas wairs ne ko nelihdi. Sahls ir jau pee paschas wahrishanas wajadstas; jo sahlihs uhdens pataisa fakni dauds wairak irdenu un mihsstu, ne ka skaidrs uhdens. Tê klahk faknes, kuras sahlihs uhdeni top wahritas, nesaudê sawu garschu. Tâ pat siphols zaur tahdu uhdeni patur sawu sipholu smaku un tur klahk wehl dabu sahls-un pa dakai zukura-garschu.

Fr. Roberts.

Siphols — gaisa-tihritajs. Pehz daktera Wolferâ domahm esot tas mums wiseem pasihstamais sipholis tas wislabakais gaisa-tihrischanas ribks. Minetais ahristis stahsta, ka 1849. gadâ, pawasari, tad winsch par ahristi us kahda fuga deenejis, us kura wairak kâ 100 matroschu bijis, — esot starp laudim koleeris is-zehees. Laudim bijuschi sipholi lihds un daudsi no wineem tos bruhlejuschi leeliski ehdeenâ; pee tam tizis gramatâ eesihmets, ka wiswairak tahdi faslimuschi, kuri sipholus bijuschi ehdufchi un ka pee wiseem wineem flimiba beigufschs ar nahwi. Til lihds schi leeta tika eewehrota, tad tuhliht tika peekodinats, sipholus us preekschu wairs nebruhket. Dakteram Wolferam tē eeschahwahš

prahta, ka sipholi gan tadehl buhs sehrgâs skahdigi, ka tee lehti eesuhz sehrg-lipigu gisti, un tã ee-ehsti, iiplata flimibu. Bet to datu sipholis ir derigs kã gaisa tihrischanas ribks. Tadehl der sipholus sagreest schkehlites un islikt flimneeka istabâ; pehz pahri stundahm schkehlites japharmihj ar jaunahm. Schis pats ahristis bij ari eewehrojis, ka sipholeem ari ta ihpaschiba ir, tschuhstas koduma gisti iswiht. Uf saweem pa 20 gadeem krah-teem eewehrojumeem dibinadamees, Wolfers saka tã: „Sipholi, nolikti tahdâ istabâ, kura baku-sehrdšigs gul, drihsj sawihst un isjuhkt — un drofschi pasargâ pret tablaku flimibas isplatischanoš.“ Es tizu — tã dakters Wolfers saka tablak — ka wini ir tee wihsstiprakee gaisa-tihrischanas ribki, ja til ween winus prot pareisi leetat, un toti jafargahs tos sehrgâs laikos ehst.“

Par nogifteschanos zaur guano. Jau ne reti ir eewehrots, ka zaur guano zelahs nahwigas flimibas. Kad no wina fahrmigahm, kodigahm dalahm kas mahtis un zaur tahm asinis eetek, tad war lehti asins-nosuloschanahs un beidsot ari nahwe zeltees. Tadehl gan deretu, ka saimneeki liktu saweem strahdneekeem ne zitadi pee guano strahdat, kã til ar skaidri wese-lahm rolahm jeb ari ar weseleem ahdas-zimdeem. Wislabaki sinams ir, ja guano ar rolahm pa wisam neteek aiskahrts, bet til ar lahystahm. Wisu to deretu darbineekeem, kureem ar guano darishanas, stipri peekodinats, un ihpaschi, lai wini fargahs plikas rokas wisur list klahk, ja tahm ir kahds jeb lums, jo zitadi waretu drihsj wisadi nelabumi asinis nahkt un weseleem maitat.

Wispahriga data.

Grunts ihpaschuma eemantoschana jeb mahju pirk-schana Baltijas gubernas.

(Turpinajums.)

Tã tas stahw Widsemê ar mahju isnomoschana un ar rentes kontraktu noslehgschana. Bet kã jau peeminejahm, tad ne ween rentes kontraktu noslehgschanai, bet ari pirkshanas un pahrdoschanas kontraktu zelschanai, brijwa salihgschana par pamatu un ne tilai Widsemê, bet ari Kursemê. Ir skaidri neeki, ko daschi nesapraschi melsch, ka ar laiku leelgruntneeki tiksot peespeesti mahjas us wisu wihsj pahrdot. Tee ir zepti baloschi, us kureem daschi lehtti;igi par weli gaida, un ka zepti baloschi nelidinajahs gaisâ, no ta buhs gan il katris pahrleezinajees, kam wesele peezi prahti. Tatschu muhsu masgruntneeki nau wehl wihsj til turigi, ka spehtu sawas mahjas pehrkot, pirkshanas maksu no sawas labatas wiht un to tuhliht pahrdewejam jeb leelgruntneekam nolihdsinat. Buhtu ari daudskahrt tahda pirkshanas naudas is-maksaschana par skahdi, jo zaur to saimneezibai tiktu warbuht apstrahdaschanas eespehja jeb darba spehks nowehrstis; bet par darba spehku ir neleedsami ari kapitals uislatams. Tãpehz Widsemê pastahw semneeku rentes-banka (Rihgâ), kas no Widsemes ritereschastes ar to noluhku eetaisita, semneeku kahrts laudim atweeglot mahju pirkshana jeb grunts ihpaschuma eemantoschana. Bet pee mahju pirkshanas, Widsemes masgruntneekeem ari pasneeds tureenes muhsneeku kredites beedriba peepalihdsigu roku. Scho eetaisju gruntslikumi ir Wisaugstaki apstiprinati, itin teizami fastahditi un skaidri, tad ari wisas kredites beedribas un semneeku rentes bankas darishanas noteek pehz scheem apstiprinatcem gruntslikumeem un pareisi — schi raksta fastahditajs, kas senal krona deenestâ stahweja un kahdu laiku it ihpaschi semneeku mahju pirkshanas un pahrdoschanas leetas nodarbojahs, sawâ amata laikâ pats no ta ir pahrleezinajees — ka zitadas domas, kas gan daschreis ari atgadahs, us wisu wihsj par nepareisigahm eestata-

mas un atraidamas. Tālabad no tahdahm mahjahm, pee kuru pirkšanasā Widsemes semneeku rentes bankas jeb tureenes muischneeku kredit beedribas peepalihdsiba peesaukta, sadshwē ihfi saka jeb teiz, ka schihs jeb tahs mahjas, ar rentes bankas jeb kredites beedribas peepalihdsibu pirktas. Tatschu ne semneeku rentes banka, neds ari muischneeku kredites beedriba, pirzejam skaidru naudu ne-ismaksā. — Schi raksta noslats newar buht, zeen, lasitajeem wehl reis isskaidrot, kas Widsemes semneeku rentes bankas gruntelikumods (tee ir atronami par peelikumumu pee Widsemes s. likumu gr. no 1860. g.) un Widf. muischneeku kredites beedeibas ihpaschi drukatods gruntelikumods jeb nosajijumods it ihpaschi un skaidri noteikts, jo preeksch teem nefahda sewischka isskaidroschana nebuhs wajadsiiga. Kas schos peeminetos likumods it smalki gribehs paslht mahzitees, tee winam pascham gan buhs rokā janem un wismasal ja-islasa. Schi raksta noluhks ir, lasitajeem pahr grunts ihpaschuma eemantoschana Baltijas gubernas wispahrigu pahrskatu dot, tai gan mehš pee weenas jeb otras leetas, kā warbuht waretu isliktees, daichfahrt par ilgaku nolawejamees, pee weenas jeb otras leetas un buhschanas, kas pehz rakstneeka peedsihwojumeem, leelakam pulkam un leelaku lasitaju dala gan nebija teescham tik paslhtama un ka labad to ne us kahdu wihsi newareja pilnigi ne-isskaidrotu pamest, jeb atkal kahdu zitu leetu, no pahrliezigaka swara, masal isskaidrotu atstah, — tad schini gadijuma gan peetiks — un it ihpaschi, kas us Widsemes rentes banku un tureenes kredit beedribu sihmejahs — kad no wispahrigo redses stahwokka ihfu pahrskatu dod, un tikai grunts pamatu atklahj. Widsemes semneeku rentes-banka pasneeds masgruntneekem pee pirkšanasā peepalihdsibu tahdā wihse, ka ta pehz aprehkinatas grunts gabala rentes, mahju pahrdewejam (grunts gabala pirzejam par labu) iidod kihlu grahamatas. Schihm kihlu grahamatahm ir likumigi nolikta naudas wehrtiba un tahs ari no Rihgas walsis bankas kantora par 85 rubl. (par it katru simtu rehkinot) teel preti nemtas un no krona pee eeliku-meem (залоръ) pehz usdotas kapitāla wehrtibas aprehkinatas, bet zitadi sadshwē tahs teel pehz deenas-zennas pirktas un pahrdotas un tagad azumirkli stahw wehrtiba mas apasch simta. Sinams un saprotams, ka apkihata grunts gabala ihpaschneekam nolikta laika pascham schihs kihlu grahamatas ir ja-nolihdsina un ka tahda kapitāla aisdoschana ari newar bei auglu maksaschanas buht. Tatschu sinamā mehra schahda aisdoschana arweenu ir par peepalihdsibu sauzama, jo laiks, kura pirkšanasā maksā nolihdsinajama zaur to teel pagarinats, ja leelgruntneeks pats no laba prahta us tahdu laika pagarinaschānu negribetu ee-eet. Widsemes muischneeku kredites beedriba turpreti masgruntneekem pee mahju pirkšanasā tahdā wihse pasneeds peepalihdsibu, ka kahda dala no tahs paradu sumas, kas us leelgruntneeka peederuma jeb muischas gul, it ihpaschi us to no masgruntneeka pirktu grunts gabalu teel pahrzesta. Kad muischa par schahdas dalas nomaksaschānu pate ari galwo, tad no kredites beedribas teel 75 rubl. us katru pirktahs mahjas dahlderī aisdoti; bei leelahs muischas galwoschānu tikai 50 rubl. us katru dahlderī. Pee mahju pirkšanasā ir pehz eera-duma ari wehl no pirzeja tā nosaukta rokas nauda jeb eepirkšanasā nauda pahrdewejam ja-eemaksā, kā katru reis pirzejs un pahrdewejs sawā starpā salihgst un pehdigi katru reis, preeksch pirktu grunts gabala ir dselsu inmentars ja-apgahdā, ja pirzejs wehl bei ta ne-usnemahs, is mahjahm iseijoschu rentneeku atlihdsinat. Dselsu inmentars teel kā no mahjas neschkrams peederums usskatits un pastahw: pehz pirktu grunts gabala leeluma, is sirgeem gowihm un wasaras sehklas. Ir sadshwē atgadijees, ka dascham pirzejam pehlailā bija iseijoscham mahju rentneekam, pahrliezigi leela atlihdsinaschana jamaksā. Tapehz tad mahju pirzejus us to usmanigus daru, ka nebuhs ne kad weeglprahrtigi schahdas jeb tahdas nastas usnemt, bet arweenu leeti deretu un labaki buhtu, kad pee salihgschanas zelschanas jeb pirkšanasā kontrahta noslehgschanas, arweenu ari wisleelako atlihdsinaschānu skaidrā naudā aprehkinatu, ja mahju pirzejs usnemahs

kahdu atlihdsinaschānu iseijoscham mahju rentneekam maksat. Ir mahju pirkšanasā leetā wezais sakams wahrds teescham peepildahs, ka weeglprahrtiba pate sewim rihkstes greesch. —

Tahdas ir pirzeju zeribas, kas Widsemē kahdas mahjas pehrf. Wispahrigi nemot, tad virzejs ar kahda grunts gabala nopirk-schānu, lihds ari wisas teesibas un taisnibas eemanto, kas liku-migi ar scho grunts gabalu saweenotas, bet tikai jakteschanas rekti ween ne (Widf. s. l. gr. no 1860. g. peesihmejums pee 220 §) un tahlak virzejs turpreti ari usnemahs wisas nastas nest un gaitas ispildit, kas pehz likumeem tam pahrdotam grunts-gabalam peeschirtas. Kā is wisa tā, kas eepreeksch teikts, it skaidri redsams, tad ari ne weens bei kahdas kapeikas kabatā, tatschu newar mahjas pirkt jeb grunts ihpaschumu eemantot, lai gan tahdu pirkšana jeb eemantoschana us wisu wihsi ir eeteizama. Pareisi darihs, kas eepreeksch pee pirkšanasā jif nezik apdomahs, waj pehzak winam teescham ari eespehja netruhks, eewirtu grunts-gabalu pa wisam par sawu ihpaschumu eemantot, jeb pirkšanasā naudu pa wisam nolihdsinat un tas buhtu it ihpaschi teem ja-apdomā, kas augstu pirkšanasā zenu salihgst, jo newaram ari ne-eewehrotu un nepeeminetu atstah, ka daschi zaur tahdu ne-apdo-mibu ir konkursē krituschī un par ubageem palikuschi. — Tad wiseem gan nu ari nau no tehweem atstahs padoms jeb naudas krahjums, bet tatschu ar apdomu, nopeetnu prahtu un ustizigi strahdajot, — tee ir muhsu kahrtas sadshwēs grunts pamati un pihlari, us kureem mehš sawas nahlotnes labklahschānu un laimi drohschi buhwejam, — dauds kas ir panahkams, un tavehz kreet-nis semkopis ari neturehs sawas rokas bei darba klehpi, kad tam peenahkabs strahdat, nopeetni strahdat, un sawu un sawu pehznahkamu laimi nogruntet. Un kas schodeen nau vadarits, warbuht rihdeena un turpmak pa wisam wairs nebuhs panah-kams, jo it ihpaschi ari semkopibas sinā, paslhtamais tautas sa-kams wahrds us wisu wihsi patur wirsroku, ka laiks, pagahju-schais laiks, ne kad wairs ne-atgreeschahs atpalak. — Tapehz strahdat, bei miteschanas ar apdomu, nopeetni un ustizigi strah-dat! — Un wehl kas, kas rakstitajam schini azumirkli us firds guk, un ko tas schini weetā ari par eewehrojumu eeskata, un ta labad negribetu ne-izrunatu pamest. Daudskahrt dsirdam skumjas dicesmas skandinot un eerunas issakot un it ihpaschi: „Bet ko tas wis man war lihdsit, jo es pats laikam sawa darba auglus nepeedshwoschu jeb neredseschu!“ — Tā ir iddeenischka dseesma, kas gaischi wisu apskatot, tikai us flinkumu un kuhtribu pamu-dina, un tapehz nohst ar winu. — Gan es jau ari nesinu, waj es rihdā wehl dsihwēs buhschu, jo tas ari nestahw manā warā, bet tatschu es nopeetni zeru, ka ta sehkla, kas schodeen no manis teel sehda un islaisita irdenā semē, ja ne ari tagad, tatschu sawā laikā usdihgs un bagatu plauju idos, lai gan ari es winu ne-plauschu, neds sawos schuhnds eewedischu jeb sawos apjirnds behrschu, tapehz tad es ari ustizigi strahdaju, ne wis zeribā sew pascham, bet nahlotnei par labu; jo to plauju, kuru es dsihwibā eestahdamees atradu, pats es ari ne-esmu sehjis, tas bija manu wezaku jeb preekschahjeju nopelns, wisu labu es no wineem kā aisdewumu esmu sanehmis, un man buhtu skaidri jakaunahs, tihrumu ne-apstrahdatu pamest; tikai kamehr ar wislabako gribe-schānu peetikt nespehju, tas lai atmata paleel, lihds kamehr at-nahks laiki, kas ari schi atmata semi par augligu pahrwehrtihš. Un ta ir rakstitaja logika pahr sadshwēs kahrtibu, ko tas ari nau pats is sawa padoma awota, bet is wehstures smehtis. Kā, nu waj Latwijai nau ari sawa wehsture, is kuras tehwijas dehli wa-retu atwehrt mahzitees, kas tagad un preeksch nahkotes darams. — Bet wisu muhsu darischanu un peenahkumu ispildischanas rif! tigakais atswars, ir skaidra firds apsina, firds meers. —

(Turpmak wehl.)

Atfalredsefchanahs.

Nowelete if Kurfemes dshwes, no Pappas Maritina.

(Stat. Nr. 20.)

Saule ir jau sen nogahjuse un silts un mihligs wasaras-wafars ee-aija wisu radibu saldā dufā. Netas wabules skraida wehl spurkstedamas, laikam ir tahs steidsahs us samu nakts mitelli; grecines rudids uiswef sawas skurbahs kwartetes, winas leekahs dabas nakts-sauzejas buht, lam japaleef nomoda, lam mehr zitas radibas dufā. Zitadi wifs ir flufs, wisur waida fwehts meers. — Wehlam ari nelaimigai Emilijai meeru un saldu dufu, kuru atstahjam weentulu winas dabriā, un lai winas zeriba peepildahs, kas tai kā sposcha swaignite dshwes tumfibā zaur beeseem behdu mahkuseem reti atspihd.

No tahleenes atskan wijotu skana, stipra smeefchana un brihscham prasta dseedaschana. Tur pagasta jauniba no kalpu kahrtas ir sapulzejusehs bainizas-kroga un pawada fwehdeenas wakarū ar danzofchanu un dserfchanu lihgsmi, tapehz ka wineem zitas labakas meetas nam, kur waretu wafas-brihschōs pajautrinaschana atrast. Ari mehš esam turpu aigahjuschi. Kroga leelā istaba ir kauschu pilna, ka tilkai widū atleekahs preeksch danzodameem pahreem maza ruhme, kuri lehkā pehz wijotu skanahm, ko teem pahris skroderu istabas kaktā deefgan prasti preekschā schihgā, otrā, glihtalā istabā, ko par „Wahzu istabu mehds nosaukt, rediam pagasta fainneekus pee kahrtfchu galdeem sehichot un us naudu spehlejot, pee ka sinams, brihscham ari strihdini netruhst, jo tukshas alus pudeles us galdeem, ko kroga papa arweenu pret pilnahm pahrmaina, leezinā, ka wina galwas ir labi eefluschas. Kroga papa kluhs noswihdis pudeles atkorledams, glahses peeledams un ar slepenu smaidu naudu sanemdams. Ko winsch par to behdā, ka dāshs sawu fuhri gruhti pelnitu naudinū lihds beidsamai kapeikai apdier, kad til wina labatas top pilnas? — Nediat tur jauneklus, kas nu pat nakt noswihduschi no danzofchanas un prafa pee bufetes alu, ko tee katriš wairaf glahses zitu pehz zitas eegahsch, pee tam beskaunigus wahrduš runadami un netillas dseefmas usdseedadami, ko jaunās meitas bes wisa kauna dsird. Zil dāsha laba jauna dsirds top zaur tahdeem nepeeklahjigeem un nederigeem kroga preekeem ar netikuma dubteem apgahnita uu samaitata! — Bet ko lai dara? ka laudis, ihpaschi jauneklus no tahdeem prasteem kroga preekeem nowehrst? Dāshi wairaf isglihtoti pagasta fainneeki bija nodomajuschi skolas-namā teateri un weefibas wakarū isrihtot, kur pagasta jauniba waretu godigaku pajautrinaschana baudit, bet nebija us to no mahzitaja atkauschanu dabujuschi; kurschi bija teatera spehleschanu un weefibas wakarū par leelu grehku un skolas-nama apgahnischanu nosauzis. Tā tad jaunibai atleef tilkai prasti kroga preeki, kur tee pee meefas un dwehseles samaitajahs.

Patlaban no Jelgawas wufes pee kroga peebrauz pasta rati, is kureem islahpi kahds sweschs lungs un eenahf kroga. Winsch ir flais no auguma, ar patuklu, bet skaisu seiju, kura ar kuplu tumfchi bruhnu bahrsdu no-augufi; wina kuplee tumfchi bruhnee mati ir gan drihs lihds plezeem no-augufchi; wina plata augstā peere un leelahs leesmainas azis leezinā, ka eefsch wina mahjo gaischs un apdahwinats gars; wina apgehrbs no smalka buksina, bet pehz tahdas wihies schuhts, kahda pee mums naw pasihstama, leezinā, ka winsch ir no tahleenes. Wifs wina weids (isflats) leel wina wehrtet trihsdesmit gadus wezu jeb ari kahdu gadu wairaf. Til ko sweschais kroga eenahzis, danzofschana un blaustischanahs us reisi mitejahs; wisi usflata to sinlahrigi un nowehrshahs fahnus, lai tas waretu pee bufetes peecet. Pee bufetes peegahjis, winsch sweizina kroga papu latwifski un usrunā to:

„Luhdsos, waj pee Zums waru dabuht meerigu nakts-mahju?“

„Kapehz ne, zeenijams lungs?“ krod sineeks ar semigu laipnibu atbild. „Man ir preeksch Zums augschā glihta istaba ar mihlstu gultu tukfcha, ar ko Zuhš buhseet pilnā meerā. „Luhdsu, waj Zums naw kahdas leetas ko eenest? es isfuhstischi sawu meitu pehz tahm.“

„Man naw ne kahdas zitas leetas, ka tilkai zeta-soma ar wajjadfīgahm drebbehm, to es liffchu pastes puifcham eenest.“

Pastes puifis eenes zeta-somu. Sweschais tam eedod rubuli dseramas naudas un atlaisch to us atpakat braufschanu; tad fanem weenā rokā zeta-somu un eet ar to kroga meitai lihds, kurai krod sineeks pawehl lungam augschā istabu eerahdit.

„Kas tas war buht par sweschu lungu?“ ta kroga weefi zits zitam paklusi. Ari kahrtfchu spehletaji otrā istabā ir meeru metufchi; it kā bihdamees, ka sweschais lungs tos ne-apsuhds par wina nedarbeem.

„Winsch leekahs bagats lungs buht,“ krod sineeks fazija smihnedams, „to war manit no leela selta gredeena wina pirktā un smagahs selta wulkstena kehdes pee westes kruhts. Kad winsch pastes wihram rubuli dseramas naudas dema, tad es redseju, ka wina treknais naudas maks bija ar leeleem naudas papihreem pilns. Tahds weefis man toti reti atgadahs, tadeht jarauga tas smalki apdeenet — — —“

Patlaban sweschneeks eenahja atkal un krod sineeks newareja tadeht wairaf tahlak runat.

„Esmu ar Zuhfu istabu pilnā meerā, winsch fazija laipni us krod sineeku.“ „War buht, ka man buhs wairaf deenas Zuhfu pajumtā japaleef.“

„Zuhš zeenijams lungs esat gan laikam no tahleenes? Krod sineeks eedroschinajahs sinlahrigi prafit.

„Esmu no kreewu semes,“ sweschneeks atbildeja.

„Bet man ir brihnums, ka Zuhš protat til jauki latwifski runat,“ it kā Zuhš buhtu latweets un Kurfemes widū augufchi,“ krod sineeks eedroschinajahs tahlak jautat.

„Es ari esmu latweets un ihstens Kurfemes behrns,“ sweschneeks atbildeja laipni. „Esmu tilkai wairaf gadus no sawas dahrgas tehwijās projam bijis un tagad reis pahrnahzis sawu tehwiu apmeklet, no kuras ne-esmu ilgi ne ka daudis dsirdelis. — Man bija fenaki schajā pagastā kahds godigs wihrs pasihstams,“ winsch runā tahlak, runu us zitam leetahm greesdams. „Waj wezajs Dsolinsch, Rahzenu mahjas fainneeks ir wehl dshws?“

„Nē, tas dufš jau sen kapu kalninā,“ krod sineeks atbildeja.

„Kas wina mahju tagad walda?“ sweschneeks prafija tahlak.

„Wina weenigā meita Emilija,“ tam tapa atbildets.

„Tā — ā“ sweschneeks runaja ahtri starpā. „To gan laikam kahds bagats fainneeks apprezeja?“

„Nē, wina ir wehl neprejeta; kaut gan tai prezeneeku peedahwahs missums, tad tomehr wina ne weenu nepeenehma. Wairaf es nesinu ne ka daudis par wina stahstit, jo pehdigōs gadōs wina dshwo pa wisam weentuli sawā mahjā un fargahs ar zilwekeem fatiktees. Mahjas laudis fafa, ka wina ne-esot ar wisu sawu bagatibu laimiga, jo wina mehdsot wehldōs wakarōs pa dahrsu weentuli staigat un raudat; sawā asoti wina glabajot kahdu papihru ar nodseltejuscheem raksteem, ko wina mehdsot beeschi lasit un skuhpsit. Tas raksts buhs laikam no kahda winas mihlakā, kas to atfuhrijis, bet pehz kura wina wehl tagad sehrojahs un tadeht palika neprejeta.“

Sweschneeks bija us krod sineeka stahstijumu ar nemeerigu sinlahribu klaufijees.

„Tā — tā.“ winsch fazija wairaf preeksch fewis, kad krod sineeks bija beidfis un eegrima nemeerigās domās, ne weena wahrda wairaf nerunadams.

„Waj zeenijams lungs newehletōs wakarinas?“ krod sineeks prafija pehz brihtina, kad tas bija par walti gaidijis, lai sweschneeks ko runa.

„Pateizos," wünsch atbildeja it lā no dšitahm domahm pamodees. Leekat rupju maiñ ar šweestu apjmehret un manā istabā usneft. Es eeschu drufku pa laukeem pastaigatees; kad pahrnahfšchu, tad uslodišchu."

Pehz šcheem wahrdeem wünsch atwadijahs no krodšineeka un isgabja no krega, kur atkal danzofšana eesahlahs.

Šwešchneeks gabja pa leelzetu us Mahzenu mahjas pusi, pee fewis runadams: „Diwpadšmit gadi pagahjuschi, kamehr manas lahjas naw pa šcho zetu staigajuschas. Diwpadšmit gadi ir labš šprihdīs no mana muhšha! — Toreis šcho zetu wairak reises staigadams aukleju sawā firdi jaunibas mihlestibu un gabju wafaras wafarōš pee sawas dahrgas Emilijas, ar kuru winas tehwa dahrsā daschas faldas stundinas mihlestibā pawadiju, jo wina mihleja mani til pat karsti, lā es winu. Al zik toreis biju laimigš! — Bet šchi laime isnihka zaur manu ne-apdomibu, ko wina man newareja peedot. Wina atstuhma no sawas firds to jaunekli, kurš mihlestibas deht tai meloja. Es gabju us tahlo kreewsemi ar to apnemšchanos, ne kad wairš us tehwiju nepahnahft, bet tur drihšumā sawas meesas šwešchā semē guldit. Bet liktens bija par mani zitadi nodomajis. Šwešchumā man usfmaidija reta laime, lahdu tehwiā biju wolti mellejis. Es šamantoju tur pee bagata firšta ustizibu šlawu un bagatibu. Ar wahrdu fakot, es biju ihšā laikā wihrš, kam firštš ustizeja waldischanu par sawahm leelahm muishahm, kuras zaur manu uszihhtibu un taifnu istureschanos ihpafschneekam ar weenu wairak naudas eenesa, par ko wünsch bija man pateizigš, manu algu gadu pehz gada pa-augstinadams un man beeschi leelakas naudas sumas dahwinadams. Zits buhtu manā weetā tehwiju un pirmo mihlestibu aismiršš, jo daudseem ir tur tehwiā, kur tam labi klahjāš; bet es to newareju. Emilijas peemina mahjoja arweenu manā firdi un winas tehš parahdijahs manā garā. Sen man zehlahš ilgofchanahs us tehwiju atpakal greestees un us Emiliju šazit, tagad esmu wihrš, kas zaur saweem darbeem un uszihhtibu pasaulē ko panahzīs; tagad peedod man, dahrgā Emilija, ko no manas karstas mihlestibas šklubinats esmu pret tewi noseedsees un dodi man atkal tawā firdi pirmo weetu, no kuras tu mani isstuhmi. Bet tahš domas, ka winas zeetais prahtš nelautu winai tomehr man peedot, jeb ka wina ir jau sen sawu firdi zitam wihram atdewuse, lika man arweenu schaubitees un aiskaweja mani, us tehwiju pahrnahft. Tomehr, jo ilgaki šwešchumā paliku, jo wairak manā firdi zehlahš ilgofchanahs pehz tehwijas un mana firds mani pamudinaja, Emilijai wifu masaki parahdiht, ka tomehr ne-esmu til neezigš wihrš, par lahdu wina mani preefšch diwpadšmit gadeem tureja. Manā firdi modahs ari daudšreis ta zeriba, ka Emilija buhš sawu man folito wahrdu turejuse un ne weenu zitu wihru nepeenehmuse. Es isfuhdsos no sawa waldneeka us pahri mehnescheem atkafschanu, sawu tehwiju apmeklet, kas man tapa labpraht atwehleta. Jo tumaki tehwijai nahzu, jo karstaki mana firds ilgojahs šchē buht un šinat dabut, lā manai Emilijai to laiku klahjees un kas ar winu notizis. Tas, ko šchowakar no krodšineeka par winu dširdeju, leel man zeret, ka es sawu sudufcho mihlestibu atdabuschu, ka Emilija mani wehl mihlo, ka wina buhš man peedewuse un ilgojahs pehz manis. Šchi wehštš speeda mani wehl šchowakar lihds winas mahjai nostaiगत, kaut gan esmu no tahla zeta loti noguris, un wifu masaki to dahrsu un tos lokus redset, pee ka mani til dahrga peemina faista. — Tur ir winas mahja, tur logs ar baltahm gardinehm, ais kura ta miht, kas man šchajā pasaulē til dahrga un mihla! šchē ir tas dahrsā stuhris, kur wina mehdsā mani wafarōš šagaidit — — — — —"

Wünsch apklusā ahtri, jo wünsch eeraudšija pa leelzetu ga dahrsā sehthu lahdu seewišku preti nahlot. Ta bija Emilija kura galwu nokahruse dšitās domās staigadama winu tikai tad wehl eeraudšija, kad tas bija tai glufchi tuwu peenahzīs.

„Labwakar!" wünsch to šweizinaja un wina balfš drebeja loti.

Wina šanehma istruhkufehš to šweizinajumu un gribeja tuhlin atpakal šteigtees.

„Luhdiu, waj šchi ir Mahzenu mahja?" wünsch runaja tahlak šawalbidamees un to no aiseefšanas aisturedams.

(Turpmal šeiğums.)

Školas nodata.

Par Latwišku pareisrakstibu jeb ortografiju.

No E. Dūnsberga, Latw. ortografijas komišjas lozektā.

(Štat. Nr. 20.)

(Dar. w. sub. „nozirtēš.") „Pahrdots" un „pahrdotajs wēršš". (Dar. w. sub. „pahrdeweis.") Šhos wārdus: „uš, ārtajš tihrums" u. t. j. pr. waretu ari delineerēt (lokāt) genetiwā: „ušārtaja tihruma šhogs." „Nozirštaja loka šari." „Nokautaja wēršha āda," u. t. j. pr. Tas būtu pareiši un nebūtu pret walodas dabu. Turpreti tādeem wārdeem, lā: „apfuhdsētš, apwainots, aprakštits, isškaidrots, zeenits" u. t. j. pr., kad tee teizeenā zeesdamu wārdu kārta leekami, naw tādi otri substantiwigi galotni, un ja wineem tos peeleeft, ta tee wairš nestahw zeesdamu- (passiwigu-) bet daridamu- (aktiwigu-) wārdu kārta. „Apfuhdsētajš" ir, kas zitu apfuhds un tapat „apwainotajš" ir kas zitu apwaino; bet ne tas, kas pats apfuhdsētš, — nedš apwainots. Aprakštitais papihris (ko kādā laikrakstā lasiju) ir tāds papihris, kas apraksta kaut ko zitu, bet naw pats aprakštits. „Lutera masais isškaidrotais katkismus (ko basn. šin. lasiju), ir katkismus kas kaut to zitu isškaidro, bet naw pats isškaidrojams. „Mihlais, zeenitais amata brahl!" (ko ari basn. šin. lasiju) ir tāds amata brahlis, ko ušrunatajš grib, laj winu zeeni, un tadeht to tā ušruna. Tomehr zeru, ka godigš eeradums naw tāds, ka wēstulēs ušrunatam ušrunatajš būtu jazeeni; bet turpreti ušrunatajam ušrunajams jeb ušrunats ir jazeeni; un tadeht rakstam: „Mihlajš zeenigš, jeb zeenits, jeb zeenijams amata brahl!" Tadeht walodas šaprašhanas jaukšhanas deht wārdi ar šhādeem galotneem zeesdamu wārdu kārta nebūtu rakstami. Nau ari nebūt wajadšigi, tadeht, ka tee wārdi, kas jau lihds šhim tajās weetās rakstiti, ir deesgan derigi, lā: „aprakštits papihris," „Lutera isškaidrots katkismus," „Apfuhdsētš aisgabja pee teejas" u. t. j. pr. Teizeeni tādā kārta šarakstiti, ir katram lasitajam šaprotami un ir ari pēz muhšu walodas dabas. — Breezajos loti par jauneem wārdeem, ko tagad šhur tur laikrakstōš lafa, un tapat ari par pee wezu wārdi jaunām peegalinashanām, un ari pats eeleeku, kur wajag un waru atrast, kādū jaunu wārdi un peegalinaju lā walodas daba to peeļauj; tomehr newaru pamešt neparunajis par wārda tādeem galotneem, kas manim isleekās pret walodas dabu. Šinams, ja gudralee walodas pratejee ar šlaidrām isstahstishanām warēs peerahdit, ka šhahdus wārdus zeesdamu- (passiwigu-) wārdi kārta ar tādeem galotneem war rakstīt, tad šinams, teem tā japaleek, un wiš warēs to rakstīt.

Adwerbus, kad tee šlaidrā adwerbu weetā leekami, newawajadsetu ar pašškaneem (wokaleem) nogalot un nerakstīt: „tāki, wairaki, pakalā, ihšteni arweenu, ritu, labaki, drihsaki, ahtraki" u. t. j. pr.; bet „tāl, wairak, pakal, ihšten, arween, rit, labak, drihsak, ahtrak," u. t. w. ziti. Par peerahdu: „Taf no šhejenes." „Wairak neta pelnijiš." „Ej pakal teem ra-teem;" jeb „Štrej wineem pakal!" „Ihšten drofšš (drofšš) wihrš." „Tas arween tā ir." „Rit nahlfshu." „Labak dot neta neimt;" jeb „kas ir labak, waj šhā jeb tā?" „Drihsak war lit, neta faule špidēt." „Ahtrak newareju tikt," u. t. j. pr. Ja šhos wārdus un wineem lihdsigūs nogalo ar pašškaneem „i" „u," tad tee wairak nošime adjektiwus, lā: „Tāki

jeb tātee pakalni." „Ihstēni jeb ihstēnee gani." „Labaki jeb labakee rudī." „Abtratee sīrgi." „Ihvasi ehmīgi sīkan tee adwerbi: „Augstu — semu:" „Wīnsh augstu kāpa — semu krita," kur gan būtu jāsa: „Augsti — semi." — Pēc kompareeshanas gan tā isnahk, ka jāsa: „Augsti jo augsti" — „tāt jo tāli!" — „ahtrak jo ahtraki," u. t. wēl. Ja kad pawehledams ta raksta: „Zums arweenu būs mihligeem un pateefigeem būt," ta manim alash prātā shaujās, ka šhis pawēl, ka tikaj ar weenu, bet ne ar diweem būs mihligeem un pateefigeem būt. „Brauž winam pakalā" ir weegli tā saprotams: „Brauž winam . . . . . "Neweens, nekāds, nemas, nebūt, nemūsham, nezif, nedauds, padaudis, pamas u. w. d. ziti tādi wārdi, ar šameem preekshwārdineem kopā rakstami; jo tee ir katrs preeksh sewis weens adverbigs wārdš.

Tee preekshwārdini: „us, ais, apaksh, starp, wirs" akusatiwā rakstami, kad ta teizeena leeta wēl ir kustinaschanā, jeb tad to wēl leek no weenas weetas us otru, kā: „Leez naš „s — wirs — apaksh galdu." „Stājees ais — us — starp krēhslu un benki." „Ej us leelzēlu," u. t. j. pr. Genitiwā kre rakstami, kad ta teizeena leeta jau stahw šawā weeta: „Nasš ir us — wirs — apaksh galda." „Tu stahwi starp — ais — us krēsla un benka." — „Pakal un pēz" genitiwā rakstami, kā: „Tee gabja weens pakal otra." „Pēz Deewa prāta." Wīš šhee wairak adverbīgi preekshwārdini, kā: „pahr apkārt, gar (garam) pret (pretim) zaur, pakal, preeksh, blakam" un tā wēl, pēz substantiwa datiwā rakstami: „Lēzu winam pahr." „Tezeju namam apkārt." „Paskieju wārteem garam." „Apsēdos winam pretim." „Urbu šķēršim zaur." „Lidu saglim pakal." „Metu funi ar sprunguli." „Staigaju bruhtej blakam," u. t. j. pr. — „Lihds" wajadsetu likaj datiwā rakstīt, kā: „Lihds winam kalnam." „Lihds šhaj deenaj." „Lihds galam." „Lihds otraj malaj," u. t. j. pr. Bet wēl daudš ta raksta akusatiwā: „Lihds Jelgamu." „Lihds zeeminu." „Lihds šho baltu deenu." Es „Lihds" wairak rakstu datiwā; tomehr lūdsu gudrakus walodas pratejus, laj ispreesh, pee kāda kasus „lihds" labak peekrit.

(Turpinajums.)

Sinas.

A. Naudas papihru zenas.

I. 5% Kreemu premijas aisleen.	210	rub.
II. 5% " " " " " " " "	205	"
Rihgas komerz-bankas akzijas.	163	rub.
Rihgas-Dinaburgas ds. zeta akzijas	128	"
Baltijas ds. zeta akzijas	86	"
5% inskripzijas 5. aisleen.	99 1/2	"
5% walstis-bankas biketes, I. isdosch.	100	"
Newales andeles bankas akzijas	93	"
4% Widsemes sandbrieses, ussakamas	98 3/4	"
4% " " neussakamas	98 1/2	"
4 1/2% Kursemes sandbrieses, ussakamas	99	"
4 1/2% " " ne-ussakamas	99	"
5% Rihgas-Jelgawas dselszeta akzijas	115	"

B. Daschadas sinas.

Likumu un noteikumu krahjums par Kursemes lauka pagasta waldischanu un poliziju. Jelgawā, drukats pee Steffenhagena un dehla 1876. 41 bogens zetortelu lofsnē.

Šho krahjumu ir lizis fastahdit Kursemes zeenigs gubernatora lungs un darbu iswedis G. Mathera k. Darbs teešham nau weegls bijis, ja apjeram, zif iskafiti, privateem pat pagalam nepee-ejami dāšchi no teem te salikteem noteiku-

meem lihds šchim bijuschi; bet leegt ari ne weens newarehs, ka šhis darbs, šhis krahjums, jo wajadšigs bijis, ka zaur winu leelai wajadšibai lihdsjēts.

Mehs atrodam tē:

1) par pagasta waldibahm, winu iswehleschanu un darbeem	4	likumus
2) par pasehm un pahrrakstischanos	1	"
3) " wezmahtehm	1	"
4) " zelu uskopschanu	1	"
5) " apdroshinaschanu un aissargaschanu pret un no uguns grehka.	2	"
6) " dsimts meichu fargaschanu	1	"
7) " lopu mehri, leesu, un istureschanos pee tahdahm sehrgahm	7	"
8) " baku poteschanu un atjaunotu poteschanu	2	"
9) " wispahrigu kara-deeneštu	1	"
10) " jubras brauzeju skolahm	1	"
11) " lauka lauschu skolahm	1	"
12) " schaujamo pulweri	1	"
13) " kara lauschu eeforteleschanu	1	"
14) " krona semneeku waldibas un semes pahrgrossichanu	1	"
15) " diehreenu akzisi	1	"
16) " pagasta spreedumeem nederigu pagosta lozjeklu dehl	1	"
17) " isdeenejuscheem un us laika atlaisseem saldateem	2	"
18) " tirgoschanu un amatneekseem	1	"
19) " par nodoschanahm	1	"
20) " atrasteem lihkeem	1	"
21) " par šaslawjischanu pee noseegumeem un pahrkahpsichanahm	1	likums
22) " zeetumneeku weschanu	1	"
23) " ubageem	1	"
24) " riju buhwehm.	1	"
25) " buhwehm us laukeem	1	"
26) " wajanku Schihdeem un Tschiganeem.	1	"
27) " pastneekseem un schluhts sirgeem	1	"
28) " biketneeku šaslawjischanu us deeneštu	1	"
29) " stempeļu markahm	1	"

Kopā — 42 likumi.

Tad nahk pee teem, apaksh 1, 9, 11 un 17 usshimeteem likumeem sešchi peelikumi ar noteikumeem, kas isnahkluschi, kad krahjums jau drukā bija un beigās 68 preekshraksti, doti pa wisleelakai dakai no Kursemes semneeku likumu komisijas no 1863. lihds Aprilam 1876. g., usklaititu un ihpāšchi lauka pagastu likumu isklaidroschanas deht. Krahjumu šlehds rahditars, pehz kura lehti atrodama katra leeta, par kuru grib pamahzitees, šklaidribas.

No leelas wehrtes ir, ka likuma tekstei blakam stahw peeshimejumi, kas usrahda winas pahrgrossichanas, kuras ar likumu pašchu notikuschas lihds šchim. War ar pilnu taisnibu teikt: bagats un wajadšigs krahjums! tomehr zauri ejot, wehl dāšcha wehleschanahs atleekahs. Tā buhtu p. p. blakam likumom par Kr. semveeku waldibas un semes pahrgrossichanu labprahk redsejuschi usnemtus likumus par dsimtsmeichu mahju renteschanu un pirkichanu Turpretim, zif no pahrwirshas schkirnischanas waram teikt, ir pahrs noteikumu krahjumā palikuschi, kas jau buhs pahrdshwojuschees; tā no teem 68 augšam mineteem preekshraksteem 7. un 14. n., pirmais no 7. Okt. 1876. g. ka nau atkajams šaweenotees krona- ar dsimts-pagasteem, otrais no 23. Maja 1867. g., ka buhwmaterialu peeweschana pee pagastu namu buhwehm, ne mahju — bet kopunasta wisu pagasta lozjeklu; jo, ja teesa, ka zaur wehlaiko likumu agrakais usjēts — un teesa tas buhs — tad mineti noteikumi ir atjēkti zaur W i s a u g s t a k i apstipriateem likumeem par krona semneeku waldibas un semes

pahrgroššchanu no 10. Marta 1869. g., kas kroma pagastu faweenoschanas ar dšimtspagasteem attauj, un par lauka lauschu skolahm no 25. Aprila 1875. g., kur nosajits, ka buhmateriālu peeweschana til ween kriht us fainneekem. Pee nummura 65, kur teiktis, ka pagasta skrihweri stabw apakšch pilsteefas strahpēs waras, buhs gan saprotams, ja tee pee lauka pagasteem peeder, jo likumi par labrtu teesibahm nau pahrgrošiti zaur lauka pagastu likumeem. Noteikumam par baku poteschānu no 18. Nowembra 1825. g. buhtu wehlejama jauna rota.

Schahs peesihmes isskaidros wehlešchanos, laipa laikeem, tā warbuht pehz trim jeb peezeem gadeem, ja ne ihjakās pastarpēs, isnabktu no jauna peelikumi pee krahjuma, kurds šaliktas ir pahrgroššchanas, kas pastarpē notikuschas, kurds usnemtas buhtu eewehrotas pahrlaboschanas un likumi un noteikumi, kas wehl krahjumā nestabw.

Wajadšigs nepeezeeschami ir šchis krahjums, tas ir teefa; tapehz ilgoshchanahs saprotama, scho krahjumu jo drihši ari Latweeschu waloda fagaidit, pee kura darba tagad eeschot. Te newaram nozeestees, karstu luhgšchanu isteikt, lai gahdatu par walodu, ko ar war saprast; jo ihpafchi no teem senakeem pahrtulkeem jafaka ka tee warbuht ne weenu, ne otru, Latweeschu walodu jau nemas, nau sapratušchi.

B. Allunan.

Rihgas Latweeschu beedriba, tā is sludinajumeem redšams, isbrauks šakums šwehtdeen 6. Junijā us Wez-Auzi, Kursēmē. Kamehr šchi beedriba pastahw, ir pirmā reise, kur wina nodomajuse Kursēmneelus apmeklet, kaut jo dšelszeks abas gubernas faweeno un ir Kursēmē jauku weetu un šakumu netruhkst, lai gan Widsēmneekem pilns eemess us sawu Koknesi, Rrimuldu un Turaidu jo lepnakeem buht. Leelahs, tā Rihgas Latweeschēem šinama širds reiš atmodušešs un ka tee nu grib wezus parahdus ilihdšinat. — parahdus, ko tee jau no 8 gadeem pee mums eetehrejuschī, muhs pawisam aismirdami, kurpreti mehš, Kursēmneeki, pee Rihgas Latw. beedr. jo leelakahm isrihkoschanahm ne kad ne-efam truhkuschī. Nu, mehš efam lehnprahitigi un šatizigi laudis, mehš brahleem labprahit peedodam un aš pirmahs šatikschanas-preekeem ašmirišsim wišas raišes, wišus wezus parahdus.

Bet tā tahdus augstus, lepnus weesus lai fanemam? — Šaika ir mas, jo lepmi lungi ilgi neduhre, bet leel ašjuhgt un brauz, kad til eenahk prahitā. Tā ari Rihdseneeki dara: wini mums tā šakot usbruhk, bes tā mehš kaut tā buhtu šataišjuschēes. Teescham nesinam, ko lai daram! Nu, darisim, zil buhs špehjams, tas ir: braukšim ar us Wez-Auzi un tur apšweizinasim sawus nerahmos brahlus širsnigi un ar brahlu mihlestibu. Šanemšim winus ar kahdu ihšu apšweizinaschanas-runu, warbuht ari ar kahdu dšeesminu, ja ween kahdam korim wehl buhtu eespehjams šataišitees un us Wez-Auzi ašfluht. Rihdseneekem buhs jauka muška, labš alus 2c. lihds; mehš nesim preti preezigu, jautru širdi, laipnigu waigu, brahligu šatikschanos. Kas tad wehl gan war truhkt, ka pirmos šatikschanahs- un šakuma-šwehtkus kopā ar Rihdseneekem un Rihdseneezehm mihligi, jautri un preezigi pawadam!

Leel-Auzes leelškungš, walšs-grafš Medemš, sawu leelo un jauko dahrsu it laipni ir beedribai atwehlejis un laidis pawehli, ka no muššas-waldibas puses tai pehz eespešchanas nahktu palihgā, ka wišs labi isdodahs. Tureenes mušškungš, Wille k., ir jau ašpehrn Šelgawas Wahzu beedribahm til daudš laipnibas parahdijis, ka mehš teescham ušdrihštamees zeret, ka wišch mums ar zitu mehru nemehros.*) — Zeredami, ka no Kursēmneeku puses peedalischānahs netruhkš, mehš wehlejamees no širds, ka minete šakumu-šwehtki jauki un wišadi labi isdotos.

(Par pagasta weetneeku šapulzes deenas-kahrtibu.) „M. w.“ ir kahds kungš eesneedšis it eewehrojāmu rakstu pahr to, ka

pee pagasta weetneeku šapulzes pašinajumeem it reis ari japeesihmē tas, par ko us preekšchā šahwoschu šapulzi špreedihs, lai tahdās šapulzēs peenahziga deenas-kahrtiba waretu alašch tapt uštureta. Minetais kungš rakšta: „Ko nu dara weetneeki, kureem pee šinoschanas nam šinams darits un atklatš, par ko jafanahk un kas buhs apšpreešchams? Tee wišu laiku, kamehr zits pakat zita fanahk, pawada ar weenaldšigahm runahm, kur pagasta wezafajs, pats nem zeeschu dalibu. Drihs pagasta weetneeku pulks šanahzīs, pagasta wezafajs ušaižinā pee špreešchanas, preekšchā lildams, kas apšpreešchams, un tuhlt, bes ka zil ne zil buhtu aprunāšchana notikuse, jau šlubinā us balsoschanu. Ka tahdš ahtris pahršteigums ne kahdus augtus pahršpreedumā ne-atnešs, to warehs kahrtis leezinat. Kamehr wehl daschš domā un grib aprunatees ar zitu, tamehr tam ir reiša balsot un newaredams til ahtri apfert, tā lai ihsti to leetu pahrleek un tā lai balso, pagasta wezafajs, newaredams atbildi nozeestees, šlubinā: „Nu šaki, waj „ja“ waj „ne“. Zil daudreiš weetneeku pulks buhtu žitadi špreediš, ja tas papreekšchu šinatu, pahr kahdahm leetahm buhs jaspreech nu tahš winam eepreekšch nebuhtu apšlehptas bijušas! Šam pahrleezinajuschēes, ka tas teescham buhtu labaki, ja apšpreešchamas leetas, eepreekšch, kad šino, teel šinamas daritas weetneekem un tee war apdomatees un pahrleezinatees. Šoti labi buhtu, kad muhsu pagasta wezakee wairak eewehrotu, ka žilwešs to leetu labal saprot un pahrleek, kad wišch eepreekšch dabu šinat, ne ka kad tam ir teiktis un preekšchā likts un tuhlt tam jafaka „ja“ waj „ne“. Wini ari sawā amatā gan buhs to eewehrojuschī, bet nesinam, kadehl tad weetneeku pulkam to negrib ušwehlet, tē arween ta doma nahk, ka wini to dara tadehk, lai arween tas, ko preekšchā leek, „arween“ taptu peenemts un ne-atšumts, kas waretu it labi notikt, ja weetneeku pulks buhtu labaki apdomajees un ari ar daschu prahitigu aprunajees.“

No Dobeles teel „Rig. Žtg.“ šinots, ka tureenes semkopibas beedriba to preekšchlikumu „pahrlatweeschu šwehtdeenas- un seemas-školās dibināšchanu preekšch semkopjeem“ (šlat. B. S. Nr. 14) ešot atraidijuse.

Ši Widos - Kursēmes teel šinots, ka tē kweeschī wišur gluschī isšaluschi un ešot ari jau aparti. Šapat rudš daudš weetas isšaluschi, bet leelakā dala pušlihds seemas-šalnu išturējuse, tā ka wehl ko zerejahm. Bet zaur 4 grahdu šalnu un žolli augsto sneegu, kas 7. Maijā muhs oemekleja, nu — wišas žeribas wehja. Tā tad tagad ari rudšu laukus nahkšees apart. — Šhpafchi šchi leela šlahde želahs šchē zaur to, ka ari ahbolina sehja pa wišam isšaluse. Kas šina, ka šchē 1/6, ja pat weetahm 1/3 dala no wiša tihruma teel ar ahbolinu apsehta, tas šapratihš, zil leela nu muhsu šlahde un zil gruhti mums nahkšees, muhsu lopus mitinat.

Widsēmes pasta-buhšchanas pahrwaldneeks dara šinamu, ka tahš par wasaras-laiku eetašfamas pasta nodatas tilšchot atklatas: Dubultōšs un Kemerdōšs — 20. Maijā un Ššchilē — 1. Žuhnija.

No Rihgas. Šaiks šlts un auglign. Šabibas ženas ašweenu želahs. Par rudšēem maksaja jau 81 un 82 šap. š. pudā. Premijas bankbitetes bij šakuschas želtees, bet pahri deenās atkal krita par 4 rubl. š. šemak. Tagad šahw: 1. isdewe — 213 rubl.; 2. isdewe — 207 rubl. š.

No Žehsu puses top „Rišk. Westn.“ rakšits, ka tur kahdā netahlā draudšē (Trilatē) notikuschas daschadas nepatikschanas štarp mahžitaju un draudšī. Mahžitajs, kahda eemēla dehl, atlaidis lihdsšchinigo draudšes- školotaju un ehrgelneeku, kas pee draudšes, zaur sawu godigu dšihwi un kreetnibu, šahwejis leelā žeenā. Weenu šwehdeenu, kad jauneemētais školotajs špehlejis ehrgeles, labš pulks semneeku, frogā šastiprinuschēes, šakuschī mahžitajam ar draudeem mahktees wiršū, tā ka tam bijis jamuhk projam; Tagad par scho leetu ir iimelleschana.

Atbildošchais redaktors un isdewejs: G. Mather's.

*) B. kungš nu pat mums laidis šinu, ka wišs pehz eespešchanas buhs fagatawots. Red.

Sludinājumi.

A. Blumberg'a dzelzu-lectuwe un maščinu- fabrika,

pee Jelgavas,
pahrdod lehti un uf argalwošhanu no leģera div-, triš-
un tšetr-sirgu ģebpeļu kutamāš-mašhines,
stipri un isturigi ištardatas, — uf apstelleshanu
war fēhibe ģebpeļu kutamāš-mašhines — wehl preefch
nahlofcha kutamā laika tapt apgabdatas.
Turū ari wehl alāsch uf leģera tes stipri bruhke-
tos ween- un diwjuhgu-arklus, tā pat ari plih-
tes, restes un wifadas tšuhganu lectas. 3

Cihrus kanlu miltus

war tagad atkal dabūt weenu wairumu no 500 birkaweem.
par 12 rbf. f. birkawu, ne tablu no Smilteneš, Bruntul
dširnawās, pee melderā 2

Mr. Danzē

Weetas pabrzelšchana. manufakturas=bodi

Augstai muišhneezibai un zeenijamai publikai daru zaur fcho it padewigi finamu, ka es fawu

no kolonadeem uf Katoku-celu, Gordon k. mahjā Nr. 3., Lankowsky & Riccop k. k.
pahrdotawai blakus, esmu pabrzelhis. Par to man lihds fchim dahwatu uftizibu wežā
weetā pateikdamees, luhdsu to pašhu man ari jaunā weetā ušturet.

J. J. Stern.

Behterburgas un Warschawas bankeeri Mr. Nelken pahrdod

Premiju=biletēs

ar nomakfashanu iļ mehneschus tikai 10 rubl. un peeder katrs winnisch, kas uf
eepirktu biletē kriht, pirzejam.

Apdrofchinashanu pret premiju=biletu islofeschanas fshadi usnemahs
Agentura, Jelgawā, Pasta-eelā Nr. 4. (1)

Rihgas Latweefchu beedribas isbraufschana sakumōs uf Bez-Nuzi fwehtdeen, 6. junijā 1876.

Programs.

- I. Rihgā: fapulzeschanahs Volderas (Jelgawas) bahnusi, pulksten puszek 7. no rihta, kur ari fwehtku nosihmes isdalihš.
- II. Jhfa peetureschana pee Olaines.
- III. Jelgawā: wilzeens atnahš pulksten 8.; apfweizinaschana no Kursemneeku pufes; tad weefu peedalishanahs. Isbraufschana ap 15 minutehm uf pulksten 9. rihta.
- IV. Lipstā (Krimunēs, Friedrichshof) usneims weefus ap pulksten ¼ uf dewineem.
- V. Jhfa peetureschana pee Behnes.

Pee Nuzes bahnuscha: Apfweizinaschana no Bez-Nuzes muišchas
pahrwaldneeka Wilke k.; tad farindofees eet uf Bez-Nuzes parku.

Parkā:

musika, dseedaschana, islustefchanahs.

Atpakal-braufschana pulksten 11. wakarā.

Dalibneekem, tā beedreem tā nebeedreem, jamakfa par turp- un atpakal-braufschanu:	
no Rihgas par personu	1 rubl. 50 kap. f.
" Jelgawas " "	1 " 15 " "
" Lipstas " "	— " 77 " "

1. Warbuht, ka direkzija dos eespehju no Jelgawas un Lipstas par lehtaku maksu brauft.
2. Peeteittees war Rihgā, Latweefchu beedribas namā, lihds 5. junijam pehzpusdeenas, kur ari biletēs un nosihmes dabujamas; Jelgawā pee Mather k. un G. Allunana k. grahamtu pahrdotawā, kur tāpat biletēs un nosihmes dabujamas un Nuzes stanzijā pee Sarina k., kur fwehtku nosihmes eepreefchus isdalihš.
3. Kahrtibas wihru nofazijumi bes pretoschanahs, bes isrunahm ja-ispilda; ih-paschi nedrihtf fokus un seedus dahrsā nolaušt, uf ko jau ari katrs fapratigs zeeschi luhkos.
4. Kas pašchā Nuzē peedalahs, tam ir jasanem beedribas fwehtku-nosihme un ja-eemakfa 25 kap. f.

Kahrtibas komisija.

Blankensfeldtes pagasta waldbiba (Dobeles ap-
rinkl) pabrdoš 9. Junijā 1876 pulksten 1. pehz
pusdeenas no fchi pagasta magasthnes ubtruvē,
— eefsch masahm dakahm: 300 mehri ausu ka ari
weenu masu daku rudsu un meeschu.

Blankensfeldtē, 15. Maijā 1876. 1
(Nr. 64.) Pagasta wez.: J. Gintehn.
(S. 28.) Stribw.: J. J. Gaas.

Kas apnemtos ehweletos (Pinnocshus)

schkindelus

fagaawet, top lubgš, peeteittees „Ballijas Semtorja“
redakcijā. 2

It beesu un ari zitadi lofi labu

sehgefa audekli,

fā ari trinitu maisu-audekli, kuri aridsan it
labi preefch darbu drehbehm leetajami, fa-
nehma leelafā pulkā 2

M. Sweifsing's,

leelafā eelā, Nr. 14.

Kahpostu stabdi

no wišlabakahs sortes

ir pehrkami tā dahrsā, kas pee Boppfel kunga fabri
kas atrodabs. 2

Latw. teaters.

Zaunpils Mescha-Blusu-mahjās tiks 23.
Juhnijā f. g., pulkst. 9. wakarā, latw. te-
aters spēhlets; israhdihs: „Pats fawās mah-
jās“ un „Neds pa labo, neds pa kreiso.“ Matka
I. pl. 50. kap., II. pl. 35. kap., III. pl. 20. k.
Pehz teatera buhs weefigs wakarš. 1

Sina preefch Kursemes!

George Uefcha

gruntigā un wišu wezakā tehrauda- un
mušikas-rihku bode (Jelgawā)

dabuja atkal por jaunū un pahrdod ihšas Steijermarku
feena- un labibas-isskaytes, tā la ari tšuhguna-
tehrauda patentes- isskaytes wifados garumōs
un ihšenos Batawijas isskaytu-stribketajus. 2

George Uefche.